

Рецензия

на

дисертационен труд на тема „Стратегии във взаимодействието на учители, психолози и социални работници в приобщаващото образование на ученици със специални образователни потребности от началното училище” за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

Докторант: Евангелия Евангелос Тзиаку

Научни ръководители: Проф. д-р Цанка Попзлатева

Проф. д-р Емилия Алексиева

Рецензент: Проф. д-р Венетка Иванова Кацарска

Общо представяне на докторанта

Евангелия Тзиаку е получила високо образование. От 2011 г. се е обучавала в направление Социална работа в Тракийски университет "Демокрит", Гърция в Катедра по социална администрация и политически науки. След това става магистър по Специална педагогика в СУ „Свети Климент Охридски” и редовен докторант във ФНОИ. Има и практически опит – била е социален работник в специални училища. Притежава и различни умения. Има Международен компютърен сертификат, програми от пакета Microsoft Office, Windows.

Отбелязвам със задоволство, че полученото образование и придобитите умения са подходящи за предприемането и осъществяването на дисертационното изследване по посочената тема.

Общо описание на представените материали

Докторантката Евангелия Тзиаку е представила всички необходими за целта материали. Те включват: CV, дисертационен труд, автореферат и списък на публикациите.

Дисертационният труд, разработен от Евангелия Евангелос Тзиаку, под научното ръководство на проф. д-р Цанка Попзлатева и проф. д-р Емилия Алексиева, съдържа общо 189 страници, от тях – 168 стр. основен текст на английски език. Отделно от този обем съдържа Литература и Приложения.

Структурата на дисертационния труд включва: Въведение, три глави (Теоретично постановка, Методология на емпиричното проучване, Резултати и Дискусия), Заключение и Приложения. Като цяло приемам структурата на докторската дисертация за удовлетворяваща, но би могло някои от структурните части на първата глава (46 на брой) да се редуцират като се запази съдържанието им.

Библиографската справка включва 131 литературни източници. Трудът е добре онагледен с 24 таблици и 30 фигури.

Актуалност и значимост на дисертационния труд

Бих искала да отбележа, че у мен не буди съмнение актуалността и значимостта на дисертационното изследване. Взаимодействието между учители, психолози и социални работници е от изключителна важност. Изследвания на тази проблематика и нейното дискутиране е от особено актуално значение и за трите научни направления – теория, практика и научни изследвания. Темата определено е и интересна и дисертабилна. Детайлното ѝ изучаване е сложен процес и изисква усилията на

специалисти от различни области. В този план авторът на дисертационния труд, осъществен под научното ръководство на двама известни български учени, дава своя значим дял. Поставената цел: „Да бъдат проучени стратегии във взаимодействието на учители, психолози и социални работници в приобщаващото образование на ученици със специални образователни потребности в общообразователните училища” напълно съответства на научните търсения в наши дни по отношение на осигуряването на по-високи резултати при разбота с посочената категория ученици. Формулираните задачи са в релация с основната цел и са реалистични.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Още във Въведението на дисертацията личи стремежът на автора да разглежда посочената тема от днешни позиции и да изостави стари схващания, като се фокусира предимно в позициите на социалния работник.

В теоретичната част на изследването си Евангелия Тзиаку манифестира добра осведоменост, умения за анализ и критичност. Изложението е в логическа последователност. Открити са редица важни схващания в труда. Анализът е задълбочен.

Много приятно впечатление прави и открояването на редица недостатъчно добре проучени и неизяснени аспекти (например: трудности пред иновативната институция, отговаряща за подпомагането на деца със специални потребности). Компетентно в ретроспективен план се разглеждат основните тенденции в образованието на лицата с увреждания. Изясняването на теоретичните въпроси и особено на такива като: Основни понятия (инвалидност, увреждане, нарушение, интеграция, приобщаващо образование и др.), Същност и механизми на развитието в детска и юношеска възраст, Типология на нарушенията, Специално и приобщаващо

образование в Гърция (различни интерпретации и различни подходи, нарастващата сензитивност на гръцката образователна система към образователните потребности на учениците), Дефиниции и модели за колаборация, Фактори, влияещи върху сътрудничеството, Професионално сътрудничество в специалното образование, представят автора като много добре информиран и критично анализиращ трудове и основни тези в тях, които имат отношение към разглежданата тема. С особена критичност добре информираният автор Евангелия Тзиаку отбелязва и недостатъци, скрити зад идеята за равенство (общи програми, общи изисквания за всички ученици, поставянето на академични критерии за успеваемост пред специалните потребности на учениците и др.). Осведомеността на автора и критичността при анализа на 131 на брой теоретични източници заслужава положителна оценка. Същото може да се каже и по отношение на концептуалната рамка на дисертационното изследване – Теорията за екологичните системи.

Цялостният дизайн на експерименталното изследване се разглежда в контекста на интердисциплинарната област на специалното образование. Намирам изследователските въпроси и останалите компоненти на организацията на дисертационното изследване за съответстващи на поставената цел и добре формулирани.

Впечатлява и общият брой на участниците в изследването – 380 социални работници, както и изследователския инструментариум и процедурата на изследването. Авторът посочва и ограничения и етични въпроси в хода на изследването

Резултати, изводи и препоръки

Получени и интерпретирани са резултати с важно значение. За обработка на данните е използван статистически анализ. Всички изводи,

направени от докторанта, са в пряко съответствие с проведеното изследване и съответно – с получените резултати. Количественият и качественият анализ са осъществени компетентно. Подчертана е ролята и значението на редица фактори, влияещи върху колаборацията на социалните работници с останалите. С основание важно внимание е отделено на факта, че социалните работници имат най-слабите взаимоотношения в сравнение с другите специалисти, въпреки техните намерения, доказателство за което са резултатите от изследването. Както пише авторът „с тях се обменят ограничени умения и компетенции”. Подчертава се известна липса на достатъчна подкрепа, доверие, рефлексия, а това несъмнено води до негативни ефекти и като цяло – до занижаване на резултатите. Убедително се доказва влиянието на всички фактори, въздействащи върху професионалното сътрудничество на социалните работници, взети предвид в изследването. Положително може да се оцени стремежът на автора да разглежда влиянието не само статично, но и в динамика, например, промяната с увеличаването на опита, възрастта и образованието. Факторите са умело са ранжирани и по важност (напр. като най-слабо влияещ се посочва пола на социалния работник). Изводите са добре формулирани и произтичащи от дисертационното изследване.

Резултатите са подходящо илюстрирани с таблици и фигури. Съпоставени са и с резултати, получени от други автори и описани в съвременната специализирана литература.

Научни приноси

Дисертационният труд определено съдържа приноси, които авторът разделя на научни, теоретични, методични и научно-приложни. Всички приноси удовлетворяват изискванията за дисертационен труд. Приемам ги

като важни за трите направления на науката – теория, практика и бъдещи научни изследвания.

Приемам авторството на дисертационния труд и на приносите от Евангелия Евангелос Тзиаку.

Автореферат и публикации

Авторефератът отразява основните положения от дисертационния труд. По темата са отпечатани три публикации.

Критични бележки:

1. Не е отбелязано името на автора на публикациите. Приемам, че са самостоятелни, но е необходимо това да се отбелязва.
2. Някои структурни части в първата глава могат да се обединят.

Въпрос:

Предполагате ли, че има и други фактори, освен проучените, които биха могли да оказват влияние и бихте ли желали да ги включите в следващи изследвания?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

На основание:

- цялостното дисертационно изследване, което намирам за добре планирано, структурирано, осъществено и описано, а също и отговарящо на всички изисквания
- направените съществени научно-теоретични и научно-приложни приноси и

- добре манифестирани умения за осъществяване на изследователска дейност

убедено давам своя положителен вот за присъждането на Евангелия Евангелос Тзиаку образователната и научна степен „Доктор” в област на висше образование 1.Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

12.11.2020г.

Подпис:

(Проф.д-р Венетка Кацарска)